

МАКЕДОНЦИТЕ ВО СВЕТОТ ПОД ЗАКРИЛА НА МАЈКАТА ЦРКВА - ПОТВРДА ЗА ИДЕНТИТЕТОТ И НЕСКРШЛИВОСТА

■ Разговорот го водеше: Жаклина МИТЕВСКА

☀ Ваше Високо преосвештенство, како поранешен долгогодишен надлежен епархиски архијереј на Македонската православна црква за прекуокеанските епархии, можете ли накратко да ја претставите дејноста на нашата Света Црква преку делото на македонските православни црковни општини, како и од активностите на културно-просветните и духовно-националните центри во овие земји, со посебен осврт на оние во САД и во Канада?

Г. КИРИЛ: Првата посета на северноамериканскиот континент ја остварив во 1965 година, како архијакон и во придружба на Архиепископот Доситеј, а австралискиот континент прв пат го посетив во 1969 година, во својство на надлежен епархиски архијереј. Од тогаш до денес, речиси секоја година ги посетувам САД и Канада. Македонската православна црква игра значајна улога во опфаќањето и во сплотеноста на Македонците надвор од Македонија, особено во прекуокеанските земји. По обновувањето на самостојноста на Охридската архиепископија во 1958 година и автокефалноста во 1967 година, МПЦ направи силен пробив меѓу бројното македонско иселеништво од сите делови на Македонија во прекуокеанските земји, САД, Канада и Австралија, како и меѓу Македонците во денешната Европска унија и во други земји. МПЦ е организирана преку своите епархии: Американско-канадска и Австралиска македонска православна епархија, која е формирана во 1967 година, а во 1974 година е поделена на: Американско-канадска и на Австралиска епархија, во чија дијецеза денес е и Нов Зеланд. Од 1984 година постои и Македонска православна епархија за Европа.

Основните начела на МПЦ во нејзиното дејствување во дијаспората беа и се, меѓу другото, покрај задоволувањето на црковно-религиозните чувства и потреби, јакнењето на единството среде македонскиот народ, слогата, евангелската љубов, чувството за слобода, разбирањето и заедништвото со сите луѓе во средините во кои се определиле да живеат. Тоа придонесе Македонците да бидат добри, чесни, примерни и трудољубиви граѓани во своите нови татковини.

Владиката Кирил е роден на 21.7.1934 година во с. Царев Двор, Преспанско. Основно образование завршува во родното село, во 1951 година, а петоразредна Богословија во Призрен, во 1956 година. Во 1960 година прв пат се вработува како службеник во Скопската Митрополија. На 6.4.1964 година го прима монашкиот завет (на 7 април на празникот Св. Благовести е ракоположен во ероѓаконски чин), во манастирот "Света Пречиста" кај Кичево.

Пролетта 1965 година, како член на делегацијата на МПЦ, во својство архиѓакон, предводена од Архиепископот Доситеј, прв пат патува во Канада и во САД. Есента заминува во Московската Духовна Академија, во Загорск, каде до 1967 година завршува I степен на студиите. Веднаш потоа е повикан да се врати во татковината, а на 5 јули 1967 година на редовната седница на Светиот архијерејски синод на Македонската православна црква, одржана во Архиепископската резиденција во Криви Дол, е избран за викарен епископ на МПЦ со титула Тивериополски. Наречението е извршено на 11 јули 1967 година, во тогашниот соборен храм "Свети Димитриј" во Скопје, а наредниот ден, во овој храм, е извршена хиротонија во епископски чин. На 17 јули, како архијереј, член на САС на МПЦ, во црквата "Свети Климент" во Охрид, е потписник на значајната историска Одлука за целосна обнова на автокефалноста на МПЦ, во лицето на нејзината денешна канонска наследничка и продолжителка на големото дело Светиклиментовата МПЦ. На 17 и на 18 јули зема активно учество на III историски Црковно-народен собор, одржан во древниот наш град Охрид, во црквата "Света Софија" на кој беше санкционирана Одлуката на САС за обнова на автокефалноста. Откако на Соборот беше донесена Одлука за формирање на Американско-канадската и Австралиската епархија, дотогашниот Викарен епископ Кирил е именуван за прв митрополит на оваа Епархија. Во 1969 година заминува за Канада, со седиште во Торонто, со цел да ја организира прекуокеанската Епархија. Со Австралиската епархија, која во 1974 година е одвоена од Американско-канадската, активно раководи до 1982 година, а со Американско-канадската до 1987 година. Во периодот на раководењето со овие епархии, од 1971 до 1978 година, администрира и со Полошко-кумановската епархија. Во 1987 година е назначен за Полошко-кумановски митрополит.

Коавтор е на монографијата "Почит кон Свети Кирил Солунски-Десетте поклоненија на Светикириловиот гроб во Рим", Скопје, 1979 година. По упокојувањето во Господа на Архиепископот Доситеј, односно од 22 мај до 19 август 1981 година, до изборот за поглавар на Архиепископот Ангелариј, ја извршува должноста местобљустител на архиепископскиот трон на нашата Света Црква. Прогласен е за почесен граѓанин во повеќе од 15 градови во САД и во Канада и во неколку во Австралија. Добитник е на повеќе признанија, плакети, како и на Орден заслуги за народ. Сега е активен надлежен епархиски архијереј на Полошко-кумановската епархија со седиште во Скопје. Редовен член на САС на МПЦ и член на речиси сите највисоки органи и тела на МПЦ. Зборува руски јазик, а се служи и со англискиот.

Трудејќи се да обезбедат достоин живот за себе и за своите фамилии, тие секогаш се подготвени искрено да придонесуваат за поголем просперитет на новата татковина. Голема е придобивката на АСНОМ, и конституирањето на македонската државотворност во лицето на Народна Република Македонија за создавањето предуслови за обнова на достоинството на древната и славна Охридска архиепископија во лицето на МПЦ. А според црковните канони, народ со своја држава има целосно право да има и своја автокефална црква (IV Вселенски собор, 17 правило и VI Вселенски собор, 38 правило).

Особено со обновата на самостојноста на МПЦ во 1958 година и нејзината целосна автокефалност во 1967 година, како и со донесените историски одлуки и резолуции, се создадоа услови за црковно-национално организирано дејствување и во дијаспората. Тие акти претставуваа темел за ново заедничко здружено живеење на Македонците во дијаспората.

ЧЕДА НА СВОЈАТА АВТОКЕФАЛНА МАКЕДОНСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА

Поконкретно, осврнете се на иницијативите за организирање на македонските црковни општини и на бугарските антимакедонски притисоци...

Г. КИРИЛ: Во самите почетоци иницијатори за организирање на македонските црковни општини во Австралија и во Канада, главно, беа Македонци од Егејскиот дел на Македонија,

додека во САД од Република Македонија. За организирањето на црковниот живот во Канада, во првите години, огромен придонес даде организацијата "Обединети Македонци". Во нашите цркви членуваат Македонци од сите делови на Македонија. Тие заедно, под закрилата на мајката Црква, во своите храмови, пред сè, ја претставуваат Македонија, го чуваат македонскиот национален идентитет, но истовремено ги делат радостите и жалостите, се молат на Бога на својот мајчин јазик, говорат ист јазик, пеат исти песни, играат исти ора и имаат исти традиции и обичаи. Со тоа тие го потврдуваат својот идентитет и своето јасно сознание дека му припаѓаат на еден ист народ и дека се чеда на својата духовна мајка - автокефална МПЦ. За тоа каква улога одиграла и што значела и значи нашата Света Црква во прекуокеанските земји за нашите сонародници, колкава е нивната љубов кон неа и кон Македонија, ќе наведем неколку карактеристички примери. Македонците кои се доселиле во Торонто на почетокот на XX век, сакајќи да имаат свое македонско светилиште, во 1911 година ја изградиле црквата "Св. Св. Кирил и Методиј". Во тоа време црквата не можеле да ја наречат македонска, бидејќи не постоеше нашата матична МПЦ. Немајќи друг избор, ја прифатиле јурисдикцијата на Бугарската православна црква. Подоцна сфатиле дека горчливо се излажале, бидејќи црквата била правно (канонски) врзана за БПЦ, и ја изгубиле. Трагедијата да биде поголема, бугарската пропаганда правела сè и преку оваа црква да ја наметне идејата дека Македонците се Бугари. Идентичен е случајот и со црквите "Св. Климент Охридски" во Детроит, САД и "Св. Св. Кирил и Методиј" во Мелбурн, Австралија, за што го пренесувам исказувањето на Ристо Попов, кој рекол: "Ние Македонците ја изградивме црквата, но потоа ни ја одзедоа Бугарите и ја ставија под своја јурисдикција". И случајот со црквата "Св. Богородица" во Сиракуза, САД, која била купена исклучително со даренија од Македонци, а со измама била одземена од тогашниот бугарски владика Андреја Велички (исказувања на Марко Јанкуловски, Ацо Дудевски и уште десеттина други Македонци од Сиракуза). Меѓутоа, по престојот со Архиепископот Доситеј во овој град во 1965 година, по кратко време беше купена нова црква, која ја евангелисавме во 1968 година. Црквата "Св. Климент Охридски" во Детроит е осветена од бугарски архијереј во 1964 година, а одземена иако изградена со средства на Македонци. Денес, вредноста на овој комплекс е повеќе од 5.000.000 долари. Овие пропусти и загуби ни се случуваа, бидејќи нашата Црква не беше дефинирана како самостојна пред властите во прекуокеанските земји сè до обновата на нејзината автокефалност во 1967 година, кога се стави крај на негативските валкани манипулации. Организирањето на македонските црковни општини се зголеми, а со тоа и нивната огромна улога во севкупното живеење на Македонците во овој далечен свет. Така, охрабрени нашите сонародници почнаа вистински да ги бараат и да ги наоѓаат корењата на својот македонски национален идентитет, јазик, афирмација и сигурно опстојување во новата средина.

Во сеќавање Ви се и впечатоците од Вашата прва посета на Австралија?

Г. КИРИЛ: При мојата канонска посета на Австралија во 1980 година, во градот Њу Касел во една болница го посетив сонародникот Стево Ѓорѓиев од с. Рула, Леринско. Долго беседевме. Ќе изнесам само дел од разговорот во кој со солзи, тој велеше: "Стар човек сум и тешко сум болен. Наскоро ќе се поделиме. Но, во исто време сум и среќен човек. Ме радува многу она што нашата мајка Црква го прави и за нас Македонците кои со болка моравме да ги напуштиме татковските

огништа, а многу од нив беа и насилнички протерани. Дојдовме во овој далечен свет, се распрснавме заплашени и здивеани како пилиња без квачка. Но, сега ќе умрам среќен. Овде сум 50 години. И како Македонец дојдов со грчки пасош. Ме измачуваше желбата да се здобијам со некој документ кој ќе сведочи дека сум она што сум - Македонец, а не Грк. Го барав од властите овде, ми беше речено дека немаат административна основа за да ми издадат таков документ. Единствен до-

кумент кој сведочи дека сум Македонец е членската карта од нашата македонска црковна општина. Сега, пак, срцето ми е уште пополни со радост, зашто моите внучиња имаат документ - крштелно сведителство, што е официјален документ и пред австралиското општество, во кој пишува дека нивните родители се од нашата родна Македонија. Матичните книги на родените и на венчаните при нашите македонски цркви, се наша голема радост. Тоа можеше да ни го даде само нашата МПЦ и никој друг. Тешко можеме да ѝ се оддолжиме. Таа многу направи за нас". Инаку, пред да се организира црковниот живот, венчавките и крштеките се вршеа и се заведуваа во протоколите на туѓите цркви, и секако не од родители со потекло од Македонија и Македонци. Тие беа заведувани како Бугари, Грци, Срби и др.

ЦРКОВНО -ДУХОВНА И КУЛТУРНА ПРЕОБРАЗБА

 Со задоволство нагласуваме дека вистинската црковно-духовна, национално и културно просветна преобразба на Македонците во САД, Канада и во Австралија, се манифестира со оживотворувањето на МПЦ...

Г. КИРИЛ: Она што се случи во иселеништвото, од шеесеттите години на минатиот век, кога на 7 август 1960 година беше осветена првата црква надвор од границите на Македонија, а во чест на Илинден, црквата "Св. Горѓи" во Мелбурн, Австралија; и на 14 јули 1963 година, во чест на празникот

 Македонските црковни општини и културно-просветни центри за Македонците во прекуокеанските земји претставувале и денес се нивна лична карта за нивна препознатливост и афирмација на црковно-духовен, национален и културно-просветен план...

Г. КИРИЛ: До отпочнувањето со организиран црковно-духовен и културно-просветен живот, штедрите даренија од Македонците се слеваа во касите на другите цркви кои, за жал, се употребувале за вршење асимилаторска дејност врз Македонците и на тие далечни простори од Македонија.

Новото раѓање на МПЦ Македонците го доживеаја како ново и целосно ослободување, зашто и покрај постоењето на слободната РМ, ако немавме наша Македонска црква, Македонците во светот сè уште ќе беа под духовно ропство; преку дејствувањето на ненародните балкански цркви, свештеници и архијереји и до денес немаше да престане нивната еднародувачка политика.

Ако не беа МПЦ и РМ, денес ние многу малку ќе можевме да зборуваме за успешно црковно-духовно и културно-просветно организирано дејствување во прекуокеанскиот свет. Тоа е од фактот дека грчките, српските и бугарските цркви беа порано организирани во тој свет, и пред тамошните фактори Македонците ги присвојуваа како нивни. Меѓутоа, преку успешната дејност на македонските црковни општини успеавме македонските етнички групи да добијат рамноправен третман со сите други етнички групи. Веднаш по Црковно-народниот собор во Охрид во 1958 година, а особено по Соборот од 1967 година, до раководството на МПЦ почнаа многу позасилено да пристигнуваат голем број честитки, со целосна поддршка на значајните историски оживотворувачки настани за Македонската Света Црква и со многу барања за формирање на бројни македонски црковни општини. Тие почнаа да се претвораат во најсилното оружје против сите оние кои посегнуваа по светоста, по името и по достоинството на народот наш ма-

кедонски. Периодот од обновата на автокефалноста на нашата Света Црква, среде иселеништвото, почна да се доживува како време на целосно зреење и осознавање на црковната и на националната патриотска свест. Почна да јакне целосната верба и доверба за слободно живеење и творење, бидејќи се скина превезот за целосно ослободување од доминацијата на Српската православна црква врз црковно-духовното слободно живеење на Македонците во татковината и насекаде. Животот и работата на секоја црковна општина почна да се определува со правилници, кои се темелат врз Уставот на автокефалната МПЦ, а сообразени со позитивните закони на соодветната земја. Преку епархиските органи и тела, црковните општини на паритетна основа се застапени во Архиепископскиот црковно-народен собор - највисоко црковно-управно и законодавно тело на МПЦ, како и во изборниот Архиепископски црковно-народен собор. Тие станаа жив и нераскинлив дел од севкупниот организам на МПЦ. Со тоа се потврдува целовитоста и единството на автокефалната МПЦ во татковината и во дијаспората. Целосната победа над туѓите аспирации и еднароднички пропаганди, на северноамериканскиот континент беше извојувана со извршената званична регистрација на Американско-канадската македонска православна епархија во градот Албани, државата Њујорк, на 12 септември 1981 година. Исто така, и преку богатите активисти на МПЦ, општините и културно-просветните центри, координирани преку Епархијата на МПЦ.

Македонците во дијаспората, градејќи го грандиозното црковно-духовно и културно-просветно сенародно македонско дело, се изградуваат, се интегрираат и стануваат чесни, трудољубиви, лојални граѓани на нивните нови татковини. Но, при тоа не забораваат да останат горди и верни синови и ќерки на Македонија и на својата мајка Светиклиментова Македонска православна црква. Со севкупните богати активности се трудат да станат, а и се вистински мост на искрено пријателство и соработка меѓу земјите во кои живеат и родната татковина Македонија.

Петровден беше евангелисана и првата македонска црква "Св. Св. Петар и Павле" во Гери, Индијана, како и она што продолжува и денес да се случува, е своевиден предизвик за уште поголем број натамошни научни и други истражувања од Македонија и во дијаспората. Ние имаме потенцијални научни сили кои ќе умеат уште подлабоко и посеопфатно да навлезат во порите на историските вистини, нивните искушења, крсни распнувања и беспопштени саможртвени подвизи, со единствени цели преку светоста и дејноста на Црквата и верата своја да ја зачуваат и македонската национална свест и вечност и во нивните средини. При тоа, македонските црковни општини и културно-просветни центри стануваат најголемите вистински средишта за македонските чеда од сите краеве на Македонија.

Во нивното четири иполдецениско живеење и творење постигнати се импресивни резултати во црковно-духовниот, културно-просветниот, спортскиот и социјалниот живот. Во САД и во Канада се изградени повеќе од триесеттина велелепни македонски цркви со импозантни културно-просветни центри за севкупните активности, кои нашите луѓе, во сите сегменти од нивното живеење, ги прават да бидат радосни, среќни и достоинствени; да бидат познати, препознати и почитувани во новите татковини. Толку цркви и манастири се изградени и на австралискиот континент. Во овие цркви пастирско-мисионерската дејност ја извршуваат македонски народни пастири. Во македонските цркви светите богослужби и чинодејствија се вршат на македонски, а одредени делови и на англиски јазик. Со успех работат македонските неделни училишта, во кои се учат македонски јазик, национална историја, географија и вероучение. Создадени се исклучителни услови за негување на македонскиот фолклор и разни културно-уметнички забавни, литературни, социјални, хуманитарни, спортски и други активности. Се издаваат периодични весници, списанија и билтени, а отворени се радио и телевизиски часови на македонски јазик. Интересно е да се спомне дека нашите пастири во Австралија држат вероучение за Македончињата и во државните училишта. Венчалните и кршталните сведителства, за извршените свети тајни, се валидни пред австралиските власти и имаат третман на званичен државен документ. Над новородените македонски рожби се поставува трајниот печат и за македонскиот идентитет. Дури се настојува и на надгробните спомен-обележја да е напишано местото од каде е роден покојниот, и секако Македонија. При тоа, се закупуваат огромни места за македонските гробишта.

мен-темелник за градба на нова црква и културно-просветен центар во Колумбо, Охајо. Купено е ново место со површина од околу 5 хектари. Во реализирањето на овој проект и на овој комплекс за неколку години ќе треба да бидат инвестирани околу 10.000.000 долари, по примерот на Детроит.

Овде можеби е местото да спомнам дека севкупниот создаден капитал на македонските цркви се доближува до сума од околу 500.000.000 американски долари. Создатели на ова грандиозно свето дело се околу 1.000.000 македонски верници-чеда, заедно со македонските народни пастири и архи-пастири.

ЦРКОВНО-НАРОДНИ МАКЕДОНСКИ СОБИРИ

Во текот на септември 2005 година, со поглаварот на нашата Света Црква, неговото Блаженство Архиепископот Г.Г. Стефан престојувавте во САД и во Канада...

Г. КИРИЛ: Споделивме бројни радости на светите богослужби и на други свечености со присуство на десетици илјадници македонски верници, почнувајќи од Лос Анџелес до Торонто, и во многу други градови. На 19 септември беше евангелисана прекрасната новоизградена црква со импозантен културен-просветен центар во Хамилтон, Канада. На овој празничен ден го споделивме 30-годишниот роденденски јубилеј на македонската црква "Раѓање на Пресвета Богородица" во Детроит, која претставува најграндиозен остварен македонски храм и центар во чие архитектонско и црковно уметничко создавање се инвестирани околу 10.000.000 американски долари. Овој град претставуваше најнесовладливиот бастион. Сега имаме уште една црква "Св. н.м. Ѓорѓи Кратовски".

На 26 септември 2005 година осветивме и положивме ка-

Под закрилата на Американско-канадската епархија во 2005 година се одржа триесеттиот по ред јубилеен црковно-народен собир во градот Лос Анџелес, САД. Домаќин беше МПЦ "Св. Богородица"...

Г. КИРИЛ: Првиот собир го одржавме во 1975 година, во Торонто, Канада; вториот во Колумбо, Охајо; третиот во Хамилтон, Канада; четвртиот во Гери, Индијана, и така по ред дојдовме до 30-от во Лос Анџелес. Собирските манифестации се многу значајни. Тие претставуваат смотра на сè што е постигнато во редовите на Македонската православна црква, во текот на една година, на црковно-духовен, културно-просветен и спортски план. Содржински собирските манифестации се многу богати, сеопфатни и импресивни. Со проширени искуства и знаење, црковните општини се поттикнуваат

на покрупни остварувања, преку градба на просторни импозантни цркви и културно-просветни центри, со цел што повеќе да се привлече вниманието на младите. Традиционално, овие манифестации се одржуваат секоја година во првата недела од септември. Траат три дена и се со богати црковно-духовни, културно-просветни и спортски манифестации, како и со други содржини и активности. На епархиските и црковно-општинските органи и тела им се пружа исклучителна пригода да ги поддржуваат, инспирираат и да ги помагаат севкупните позитивни процеси за уште посостран и побогат развој на секциите при црковните општини, неделните училишта на македонски јазик, играорните групи, хоровите, драмските активности, женските секции, спортот и сите други здружени креативни сили, кои придонесуваат за посилен растеж на црквите и на Епархијата. Имало години кога на собирските манифестации продефилирале и повеќе од 10.000 учесници. Средствата за реализирање на севкупните културно-просветни и спортски активности, во кои земаат учество младите Македончиња, родени во САД и во Канада, ги подмируваат црковните општини. Порано, за жал, нашите верници во голем број ги посетуваа конгресите (собирите) на МПО.

Македонските црковни општини во дијаспората земаат значајно место во денешното современо живеење и опстојување на Македонците. Тие претставуваат македонски жаришта за зачувување на чистотата и убавината на нашата прадедовска вера, традициите, обичаите, националната свест и културата...

Г. КИРИЛ: Тие и денес претставуваат гранитна непобедлива тврдина и пред сегашните непријателски напади и жестокости. Тие претставуваат вдоховувачка и обединувачка сила за својот предолго страдален народ, за да не биде скршен духот и непокорот на македонскиот род и пород. За негово црковно-духовно и национално слободно живеење и творење на епохални дела, по примерот на своите боговдаховени предшественици, за добробитот на целото прогресивно, мирољубиво и правдољубиво човештво.

Со особено задоволство можам да кажам дека денес македонското иселеништво во САД и во Канада, преку дејноста на македонските православни цркви, ја доживува својата вистинска црковно-духовна, културно-просветна и сенародна ренесанса и афирмација, што секако е заслуга на матичната татковина - Македонија и грижата на мајката автокефална Црква. Всушност, нашата Светоклиментова автокефална МПЦ е оној "СПИРИТУС МОВЕНС", кој ги мотивира, обединува и инспирира македонските чеда во нивното ежедневно и севкупно живеење и творење на, достоини за почит, трајни дела за себе и за идните генерации. Ова зборува дека такви добри дела можат да прават само добро организирани институции, со примерни во работата, креативни и силни луѓе, штедри дарители какви што се членовите на МПЦ, кои ги има и меѓу иселеништвото, како што ги има и овде во татковината. Луѓе проникнати со достоинство и искрено и чесно македонољубие. Луѓе со широки и чисти евангелски христијански погледи и љубов кон својот народ и сите луѓе. Горескажаните берикетни остварувања на нашата Света Црква не се голи статистички показатели. Тие треба, пред сè, да се восприемаат и да се доживеат како река која продолжува незапирливо да тече, но и како ретка планетарна појава и звезда Деница - која блеска со својот сјај во лицето на МПЦ по обновата на нејзи-

ната автокефалност. Без нејзината обнова не ќе можеме да ги имаме црквите во дијаспората и нашиот богољубив народ. А без таа и таква силна пројава не ќе можеме да придонесеме за збогатувањето на духовните и на културните ризници на земјите, како и облагородување на народите, меѓу кои и Македонците од сите делови на Македонија свиле ново живеење.

Секако дека успехите немаше да бидат толку големи доколку не ја имавте помошта и високото разбирање од демократските власти на САД и на Канада. Денес нашето иселеништво на просторот од северноамериканскиот континент пулсира со живот достоин за секаква почит...

Г. КИРИЛ: Севкупните позитивни остварувања создаваат нови релации и нова позитивна клима во односите на САД и на Канада со Македонија, зацврстувајќи ги мостовите за вистинско искрено пријателство и севкупната соработка, разбирање и заемно почитување. Мислам дека ќе ги погодам и вашите мисли и чувства ако речам дека и МПЦ, преку севкупните исклучително позитивни активности на од Бога благословеното тло од САД, придонесе нашата суверена Македонија да биде призната под нејзиното уставно име од оваа најмоќна демократска велесила на планетата Земја. Затоа, и од ова место да упатиме трајна и неизмерна благодарност кон пријателските САД, на чело со почитуваниот претседател Џорџ Буш, а да се надеваме дека во најскоро време нејзиниот пример ќе го следат и Австралија и Канада.